



**Kvantitativ  
programoppfølging i EU**  
- Resultater, intervensjonslogikk og  
praktiske anbefalinger

**Tomas Hanell  
Eurofutures Finland**

*Distriktpolitisk seminar.  
Kommunal- og moderniseringsdepartementet,  
Regionalpolitisk avdeling, 24.5 2018, Oslo*

**“Science is measurement. If I cannot make measurements, I cannot study a problem scientifically.”**

*William H. George, Musical Acoustics Today, 1962*

**“Those who think 'Science is Measurement' should search Darwin's works for numbers and equations.”**

*David Hunter Hubel, in Larry R. Squire (Ed.). The History of Neuroscience in Autobiography, 1996*

**“Though he may not always recognise his bondage, modern man lives under a tyranny of numbers.”**

*Nicholas Eberstadt, The Tyranny of Numbers; Mismeasurement and Misrule, 1995*

## Struktur

1. Uppföljning kontra evaluering
2. Allmänna egenskaper hos uppföljningsindikatorer
3. Praktiska råd för framtagande av uppföljningsindikatorer

	Uppföljning (monitoring) = att observera	Evaluera = att göra en normativ bedömning
Syfte	Följer upp genomförandet, möjliggör korrigerande åtgärder och, vid behov, uppdatering av handlingsprogram	Fokus på bedömning, lärande och meriter
Tidpunkt	Kontinuerligt	Periodisk genomgång vid betydande tidpunkter i processen
Omfattning	Dagliga aktiviteter, utfall, indikatorer som mäter framåtskridande och förändring	Övergripande bedömning av resultatet och i vilken grad de uppställda målsättningarna är uppnått
Huvudsaklig aktör	Internt inom programmet	Externa evaluatörer
Huvudspörsmål	Gör vi saker rätt?	Gör vi rätt saker?

Adapaterat från: Finnish Service Centre for Development Cooperation; Ty, D.: "Difference between monitoring and evaluation", presentation 10 September 2014

## 2. Allmänna egenskaper hos uppföljningsindikatorer

### Grundtyper av uppföljningsindikatorer

Typ	Omfattning	Exempel
Insats- eller resursindikatorer (Input indicators)	Mäter finansiella, administrativa eller regulativa resurser.	Indikatorer som hänförs till finansiell insats i programmet, t.ex. allockeringar eller utbetalningar, antal anställda eller årsverken, etc.
Utfallsindikatorer (Output indicators)	Mäter det direkta utfallet av valda aktiviteter. Hänför sig till de direkta förmånstagarna för projekten och beror således endast på vad aktiviteterna leder till. Per definition totalt oberoende av extern inverkan.	Indikatorer klart kopplade till det specifika utfallet av de enskilda projekten, t.ex. antal km uppgraderade vägar, antal hushåll kopplade till avloppsnätverk, antal deltagande NGOs, etc.
Resultatindikatorer (Result/outcome indicators)	Mäter den samhälleliga effekten av ett givet tematiskt mål eller en investeringsprioritering. Sträcker sig bortom de direkta förmånstagarna och avser en större samhällsgrupp/-entitet. Väl utformade resultatindikatorer borde kunna påverkas av vad programmet gör, men är i princip också beroende av externa faktorer som ligger utanför det programmet kan påverka.	Indikatorer klart kopplade till bredare samhällseffekter på kort- eller mellanlång sikt. Logiskt sammankopplade med utfallsindikatorerna. t.ex. ökning av medelhastigheten på uppgraderade vägsträckningar eller minskning av trafikolyckor på dessa, nedgång i totalmängden obehandlat avloppsvatten, etc.
Indikatorer som mäter inverkan/influens (Impact indicators)	Mäter konsekvenserna av resultaten på lång sikt	Indikatorer klart kopplade till bredare samhällseffekter på lång sikt, t.ex. minskning av dödligheten (som ett resultat av färre trafikolyckor), eller renare jordmån eller minskad avrinning av näringsämnen i vattendrag (som ett resultat av minskat orenat avloppsvatten)

Modifierat efter: Hanell, T. (2014). Guidance for developing result indicators in ENI CBC programmes. INTERACT ENPI; Turku, Finland.

## 2. Allmänna egenskaper hos uppföljningsindikatorer

## Indikatorerna baseras på interventionslogiken

Den grundläggande logiska frågan:

Om vi brukar denna mängd resurser (=insatsindikatorer) på dessa specifika handlingar (=utfallsindikatorer), hur mycket kan de bidra till det vi egentligen önskar påverka/förändra (=resultatindikatorer)?

Från: Hanell, T. (2014). Guidance for developing result indicators in ENI CBC programmes. INTERACT ENPI: Turku, Finland.



## 2. Allmänna egenskaper hos uppföljningsindikatorer

## Sammankopplade utfalls- och resultatindikatorer

- Det skall existera ett kausalt samband mellan utfalls- och resultatindikatorn, vilket betyder att ...
- ... förändringar i utfallsindikatorn på något sätt måste kunna förväntas bidra till förändringar i den relevanta resultatindikatorn (i en normativt motsvarande riktning).

Source: Hanell, T. (2014). Guidance for developing result indicators in ENI CBC programmes. INTERACT ENPI: Turku, Finland.



## 2. Allmänna egenskaper hos uppföljningsindikatorer

**Två typer av utfallsindikatorer**

- Gemensamma utfallsindikatorer (Common Output indicators, COIs)
  - Gemensamma för samtliga ERDF, CF and ETC program (+ en snarlik lista för samtliga ENI CBC program)
  - "Obligatoriska"
- Programspecifika utfallsindikatorer
  - Framtagna för (och av) ett specifikt program
  - "Frivilliga", brukas endast om det finns behov

Från: Hanell, T. (2014). Guidance for developing result indicators in ENI CBC programmes. INTERACT ENPI: Turku, Finland.



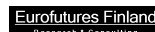
## 2. Allmänna egenskaper hos uppföljningsindikatorer

**Varför gemensamma utfallsindikatorer?**

- Möjliggör aggregering från Projekt -> Prioritet -> Tematiskt område -> Program -> Instrument.
- De underlättar förmedlingen av resultat till centrala intressentgrupper (skattebetalare, förvaltning, politiska beslutsfattande nivå, EU institutioner) och ger ökad legitimitet åt verksamheten.

Gemensamma utfallsindikatorer är också användbara för koordinerande aktiviteter, eftersom de kan aggregeras som de står (utan modifikation). Dessutom är de per definition totalt resistenta mot all kontrafaktuell inverkan.

Från: Hanell, T. (2014). Guidance for developing result indicators in ENI CBC programmes. INTERACT ENPI: Turku, Finland.



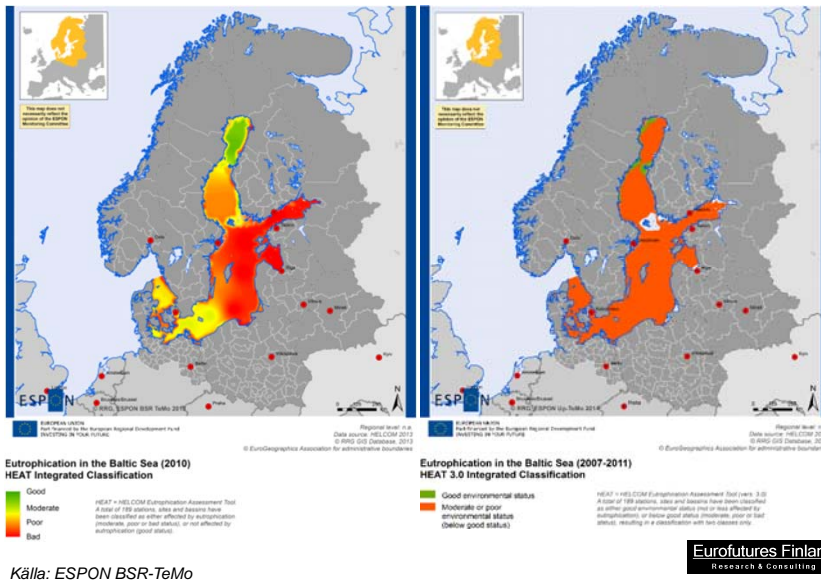
### 3. Praktiska råd för framtagande av uppföljningsindikatorer

#### 3. Praktiska råd för framtagande av uppföljningsindikatorer

### Att sätta baseline- och målvärden

Typ av indikator	Baselinevärde	Målvärde
Utfallsindikator	Noll	<p>“Existerande” intervention: estimat baserat på vad programmet vill producera, kan vara baserat på enhetskostnader från tidigare program, sektoriella normer, etc.</p> <p>“Ny” intervention: bästa möjliga estimat (bör motiveras), kan revideras i ett senare skede</p>
Resultindikator	Senaste tillgängiga data (vid hög volatilitet fleråriga medeltal)	Behov att analysera den gångna trenden och relatera detta till omfattningen av interventionen

## Omförvandla en komplex verklighet till ett mätbart mått



## Entydigt definierat kvantitativt mål



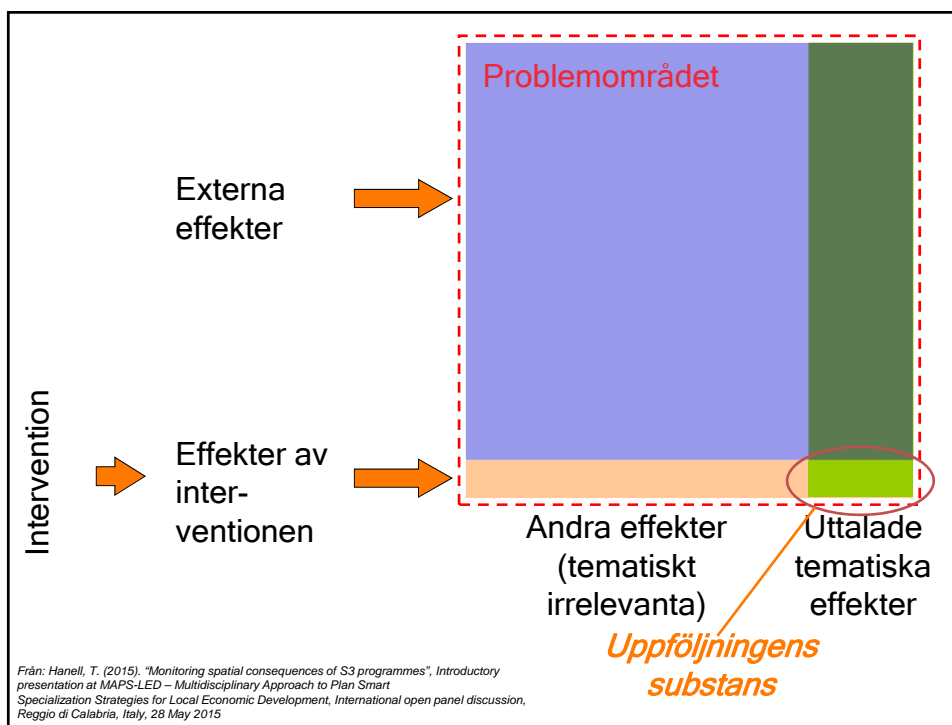
## 3. Praktiska råd för framtagande av uppföljningsindikatorer

Grundupplägget:

<b>En förändring i utfallsindikatorn</b>	<b>=</b>	<b>Förändring som åstadkoms genom interventionen</b>	
<b>En förändring i resultatindikatorn</b>	<b>=</b>	<b>Förändring som åstadkoms genom interventionen</b>	<b>+ Förändring som orsakas av externa faktorer</b>

Adapted from: Hanell, T. (2014). Guidance for developing result indicators in ENI CBC programmes. INTERACT ENPI: Turku, Finland.

**Eurofutures Finland**  
Research & Consulting





## Att endast mäta interventionens effekt

(=kontrafaktuell mätning)

Grundupplägget:

<b>En förändring i resultatindikatorn</b>	<b>=</b>	<b>Förändring som åstadkoms genom interventionen</b>	<b>+</b>	<b>Förändring som orsakas av externa faktorer</b>
-------------------------------------------	----------	------------------------------------------------------	----------	---------------------------------------------------

- En lösning: jämför "behandlingsgruppen" (de som ingår i programmet) med en "kontrollgrupp" (som inte ingår i programmet).
- Utmaning: hur skapa (data för) en kontrollgrupp?

## Kontrafaktuell analys

- Man skiljer mellan experimentella och kvasiexperimentella metoder.
- I kvasiexperimentella metoder jämför man ungefärliga (men inte identiska) populationer. Man således uppmärksammar och accepterar att mätningens noggrannhet lider av detta. Bland dylika metoder finns bl.a.
  - Difference-in-difference-estimation (double difference)
  - Discontinuity design
  - Propensity score matching
  - Judgemental matching

*Se t.ex. European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion (2012):  
Design and Commissioning of Counterfactual Impact Evaluations. A Practical Guide for ESF Managing  
Authorities, 2013: Luxembourg*

**“Not everything that counts  
can be counted, and not  
everything that can be  
counted counts.”**

*William Bruce Cameron, Informal Sociology: A  
Casual Introduction to Sociological Thinking, 1963*

3. Praktiska råd för framtagande av uppföljningsindikatorer

### **Latenta abstraktioner eller variabler**

- Latenta abstraktioner är per definition icke-mätbara. Man kan endas spekulera, men aldrig veta säkert.
- Att bryta ned dem i mera påtagliga delkomponenter möjliggör mätning av *vissa delar* av latenta abstraktioner (men samtidigt lämnar man allt det övriga utanför mätningen).
- Delkomponenterna är sannolikt inte kommensurabla, vilket betyder att man inte kan jämföra dem på samma skala. Således kan de ej heller aritmetiskt summeras utan en normativ bedömning, men man får i varje fall en "resultattavla".
- Att studera flera delkomponenter sida vid sida kan synliggöra t.ex. målkonflikter eller logisk inkonsistens inbyggda i den ursprungliga abstraktionen.

3. Praktiska råd för framtagande av uppföljningsindikatorer

## “Quantitative” vs. “qualitative” indicators

- Indicators can take many different forms depending on their substance (what kind of information is measured) and count (how this is measured) implying that the quantitative-qualitative division is not truly black and white
- Quantitative indicators are generally considered “objective”, having higher validity, being more verifiable (need not be the case)
- Quantitative indicators are only as good as their weakest link: if what is being measured is measured incorrectly, they fail to deliver a correct message
- “Purely” qualitative indicators take the form of verbal expressions normally indicating either a status (good, acceptable, negotiable, etc.) or a trajectory (better, worse, positive, negative, etc.)
- Programmes dealing with softer priorities may consider more qualitatively-oriented result measurement

Eurofutures Finland  
Research & Consulting

3. Praktiska råd för framtagande av uppföljningsindikatorer

## Objective vs. subjective indicator substance and count

<b>Indicator count</b>	<b>Subjective</b>	Self-reported weekly use of road, in km	Perceived quality of road, on a scale of 1–5
	<b>Objective</b>	Length of road measured with GIS, in km	Nr of "scenic roads" on a tourist map, in km
		<b>Objective</b>	<b>Subjective</b>
		<b>Indicator substance</b>	

Eurofutures Finland  
Research & Consulting

## Kvalitativ bedömning är ofta bättre för komplexa latent abstraktioner

Målvärden för kvalitativa indikatorer kan t.ex. innefatta:

- Att ange en förändrings förväntade hastighet och normativa riktning ("snabb" eller "medelsnabb" "förbättring" av nuläget)
- Vid kategoriska data, lägga fram en palett av förväntade utfall

Source: Hanell, T. (2014). Guidance for developing result indicators in ENI CBC programmes. INTERACT ENPI: Turku, Finland.

**Eurofutures Finland**  
Research & Consulting

## Några konkreta råd för resultatindikatorer

- Undvik absoluta monetära mått (NOK)
  - Inflation/deflation kan strula till det.
- Relativa monetära mått går bra.
  - T.ex. "*3 %-enheter högre omsättningstillväxt än i branschen i medelta*"
- Det normativa innehållet (riktningen) för indikatorn bör hålla i alla lägen. T.ex. om målet är att "*minska energiförbrukningen inom transportsektorn*", då:
  - inte "*en 5 % minskning av energiförbrukning inom transportsektorn. Måttenhet: KTOE*",
  - utan "*en 5 % minskning av energiförbrukning inom transportsektorn i relation till BNP. Måttenhet: KTOE/BNP*".

**Eurofutures Finland**  
Research & Consulting

